

Financiële begroting

2017

in één oogopslag

Maastricht, 4 november 2016

Inhoud

1. INLEIDING.....	3
2. BEGROTING 2017-2020.....	4
3. PROGRAMMAPLAN 2017	5
4. NIEUW BELEID 2017-2020	6
5. SPECIFICATIE LASTEN BEGROTING 2017	8
6. SPECIFICATIE BATEN BEGROTING 2017	9
7. RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	10
8. PORTFOLIOMANAGEMENT	11
9. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	11

1. Inleiding

Voor u ligt de “Financiële begroting 2017 in een oogopslag”, waarin op een beknopte wijze de financiële aspecten van de Programmabegroting 2016 van Provincie Limburg worden weergegeven.

Deze informatieve bijlage maakt onderdeel uit van het “Statenvoorstel Programmabegroting 2017”, dat ter vaststelling voorligt op 4 november 2016.

Het programmaplan van de beleidsbegroting is opgesteld in de volgende 16 begrotingsprogramma’s.

1. Investeringsklimaat
2. Innovatiekracht
3. Onderwijs en arbeidsmarkt
4. Sociale innovatie en participatie
5. Cultuur
6. Sport
7. Stedelijke ontwikkeling
8. Openbaar vervoer en railagenda
9. Bereikbaarheid en mobiliteit
10. Limburgse woningmarkt
11. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit
12. Hoogwaterbescherming langs de Maas
13. Water
14. Energie, duurzaamheid en milieu
15. Plattelandsontwikkeling
16. Bestuur

Daarnaast maken ‘Overhead’, ‘Algemene dekkingsmiddelen’ en ‘PS en Griffie’ deel uit van de provinciale begroting.

Dit document is een financiële samenvatting van de Programmabegroting 2017. Voor gedetailleerde informatie of toelichtingen verwijzen wij naar de betreffende onderdelen van de Programmabegroting 2017.

In de overzichten die in dit document zijn opgenomen, worden alle financiële gegevens in miljoenen euro’s gepresenteerd. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de presentatie optreden.

2. Begroting 2017-2020

Het begrotingsvolume 2017 bedraagt € 518,0 mln.

€ x 1 mln.

	2017		2018		2019		2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Baten en lasten begrotingsprogramma's	404,7	220,2	320,3	184,7	298,6	160,4	271,9	143,1
Overhead	42,9	0,1	43,1	0,1	42,7	0,1	42,7	0,1
Algemene dekkingsmiddelen	22,3	214,3	46,4	211,8	35,4	211,6	6,2	207,6
Provinciale Staten en Griffie	3,3	0,0	3,3	0,0	3,3	0,0	3,4	0,0
Totaal baten en lasten	473,1	434,6	413,2	396,7	380,1	372,1	324,2	350,8
Saldo baten en lasten	-38,5		-16,5		-8,0		26,6	
Mutatie reserves	44,9	83,4	30,8	54,2	38,0	50,7	23,7	17,5
Totaal	518,0	518,0	444,0	450,8	418,1	422,8	347,9	368,3
Resultaat	0,0		6,9		4,7		20,4	
Totaal Begroting	518,0	518,0	450,8	450,8	422,8	422,8	368,3	368,3

De primitieve begroting 2017 is sluitend en kent een structureel evenwicht.

Onze financiële positie is te kwalificeren als gezond.

Daarnaast beschikken we over een solide vermogenspositie en voldoende weerstandsvermogen.

3. Programmaplan 2017

De financiële middelen worden ingezet om doelen en resultaten van het Programmaplan 2017-2020 te kunnen realiseren. Onderstaande tabel presenteert op hoofdlijnen voor welke begrotingsprogramma's de middelen worden geraamd in 2017.

De financiële middelen worden ingezet in de beleidsprogramma's via exploitatiebudgetten en investeringskredieten.

In de onderstaande tabel is deze verdeling inzichtelijk gemaakt:

€ x 1 mln.

Begrotingsprogramma	Exploitatie		Investerings	
	Lasten	Baten	Uitgaven	Bijdragen
1.1. Investeringsklimaat	22,3	0,5	14,3	
1.2. Innovatiekracht	29,2	0,6	19,1	
1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt	8,1			
2.1. Sociale innovatie en participatie	11,6			
2.2. Cultuur	40,8	5,4	0,0	
2.3. Sport	5,2			
2.4. Stedelijke ontwikkeling	11,3			
3.1. Openbaar vervoer en railagenda	73,2	97,1	25,6	22,0
3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit	99,2	63,2	104,3	8,7
3.3. Limburgse woningmarkt	3,2			
3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit	8,2	2,7	0,4	
3.5. Hoogwaterbescherming langs de Maas	1,6		28,9	16,5
3.6. Water	9,7	5,0		
3.7. Energie, duurzaamheid en milieu	19,0	3,9	0,9	
3.8. Plattelandsontwikkeling	48,3	41,5		
4.1. Bestuur	13,8	0,5		
4.2. Overhead	42,9	0,1	6,5	
4.3. Algemene dekkingsmiddelen	22,3	214,3		
4.4. Provinciale Staten en Griffie	3,3			
	473,1	434,6	200,1	47,1

De financiële toelichtingen bij de derde W-vraag "Wat gaat het kosten" binnen de begrotingsprogramma's in deel 1 en deel 2 "Financiële begroting" van de Programmabegroting 2017 geven een uitgebreide toelichting van deze lasten en investeringen.

4. Nieuw beleid 2017-2020

In begroting 2017 en in de meerjarenraming 2018-2020 is totaal € 16,7 mln. ingezet voor nieuw beleid, conform onderstaande tabel.

Nieuw beleid in de begroting 2017-2020 is als volgt gespecificeerd.

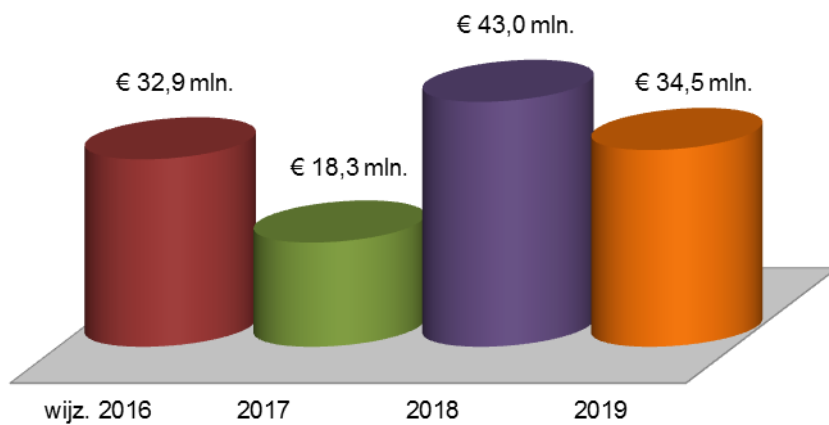
€ x 1 mln.

Begrotingsprogramma	Toelichting	Begroting 2017	Meerjarenraming			
			2018	2019	2020	Totaal
1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt	Uitvoering motie 687 Integraal aanvalsplan Integratie	0,6				0,6
2.2. Cultuur	Schutterrijwezen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
2.3. Sport	Provinciale bijdrage bijzondere evenementen	0,5	1,0	1,0		2,5
2.4. Stedelijke ontwikkeling	Uitvoering motie 778 Stadsnatuur	2,5				2,5
3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit	Onderhoud BPL		1,0	1,1	1,5	3,6
3.3. Limburgse woningmarkt	Relatie woningmarkt en sociale agenda	2,5				2,5
3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit	Aanpak winkelleegstand	0,8	0,7	0,5		2,0
3.8. Plattelandsontwikkeling	Uitvoering motie 759 Continuïteit faunabeheer	0,1	0,1	0,1		0,3
4.1. Bestuur	Limburg agenda	0,1				0,1
	Kosten GS	0,2	0,2	0,2		0,6
	Motie 772 150 jaar Provincie Limburg	0,2				0,2
4.3. Overige dekkingsmiddelen	Cofinancieringsproblematiek EU-programma's	1,5				1,5
		9,0	3,1	3,0	1,6	16,7

Bovenstaand nieuw beleid wordt als volgt gedekt:

- 1.3. € 0,3 mln. dekking uit de intensiveringsmiddelen onvoorzien en € 0,3 mln. dekking uit de Sociale agenda, onderdeel Limburg Werkt Akkoord
- 2.2. Dekking 2017-2019 uit de intensiveringsmiddelen onvoorzien. In 2020 uit het resultaat.
- 2.3. Dekking uit de immunisatiereserve;
- 2.4. Dekking uit de immunisatiereserve;
- 3.2. Dekking uit het resultaat;
- 3.3. Dekking uit de immunisatiereserve;
- 3.4. Dekking uit de immunisatiereserve;
- 3.8. Dekking uit de intensiveringsmiddelen onvoorzien;
- 4.1. Dekking uit de procesmiddelen coalitieakkoord (Limburgagenda);
- 4.1. Dekking uit het begrotingsresultaat;
- 4.1. Dekking uit de intensiveringsmiddelen onvoorzien (Motie 772; 150 jaar provincie Limburg);
- 4.3. Dekking uit de immunisatiereserve.

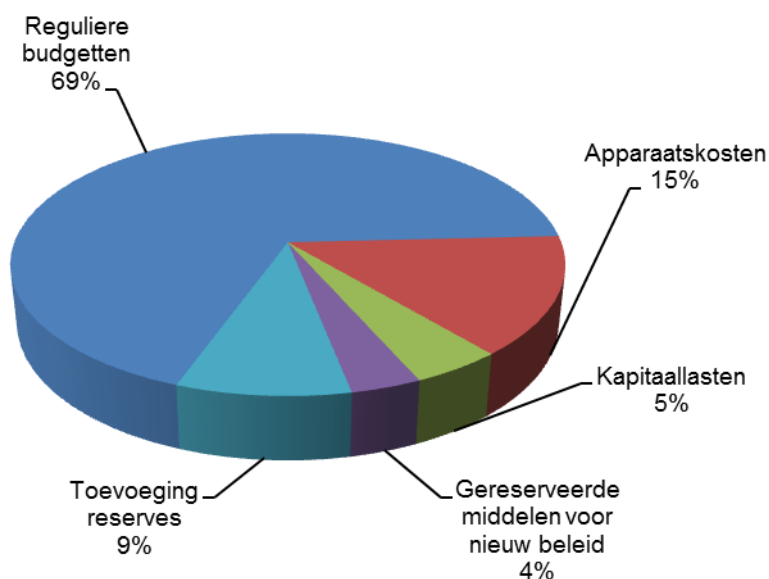
Hieronder zijn de nog te besteden gereserveerde middelen voor beleidsintensivering gepresenteerd:

5. Specificatie lasten begroting 2017

In onderstaande grafiek treft u de verdeling aan van de begrote lasten, gerubriceerd naar de te onderscheiden kostensoorten, inclusief toevoeging aan reserves. Het percentage is berekend ten opzichte van de totaal begrote lasten ad € 518,0 mln.

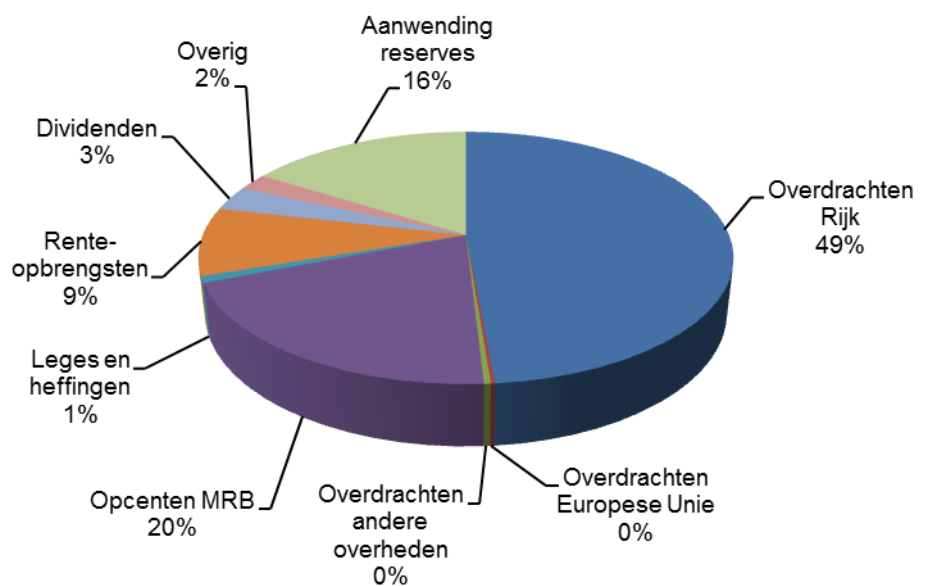
Lasten per categorie	€ x 1 mln.
Reguliere budgetten	355,7
Apparaatskosten	75,6
Kapitaallasten	23,6
Gereserveerde middelen voor nieuw beleid	18,3
Totaal lasten in programma's	473,1
Toevoeging reserves	44,9
Totaal lasten	518,0

6. Specificatie baten begroting 2017

In onderstaande grafiek treft u de verdeling aan van de begrote baten, gerubriceerd naar de te onderscheiden inkomsten categorieën, inclusief aanwending van reserves. Het percentage is berekend ten opzichte van de totaal begrote baten ad € 518,0 mln.

Baten per categorie	€ x 1 mln.
Overdrachten Rijk	251,5
Overdrachten Europese Unie	1,1
Overdrachten andere overheden	1,8
Opcenten Motorrijtuigenbelasting	103,2
Leges en heffingen	4,3
Renteopbrengsten	45,3
Dividenden	16,3
Overig	11,1
Totaal baten in programma's	434,6
Aanwending reserves	83,4
Totaal baten	518,0

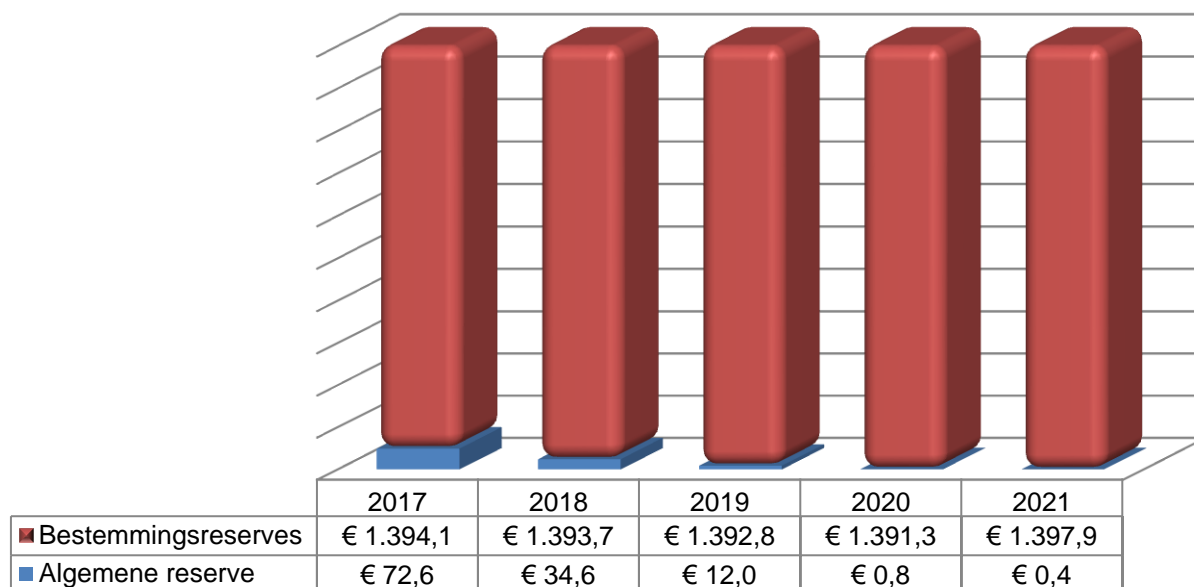
7. Reserves en voorzieningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de standen van reserves en voorzieningen in de begroting 2017.

Reserves	€ x 1 mln.			
	Begin 2017	Vermeerdering	Vermindering	Eind 2017
Algemene reserve	72,6	5,1	43,2	34,6
Bestemmingsreserves	1.394,1	39,8	40,2	1.393,7
Totaal reserves	1.466,7	44,9	83,4	1.428,2
Voorziening voor toekomstige verplichtingen	10,4	0,7	0,0	11,1
Egaliserende voorzieningen	4,5	2,4	2,4	4,5
Totaal voorzieningen	14,9	3,1	2,4	15,6

De Provincie beschikt op dit moment over een solide vermogenspositie.

In de onderstaande grafiek wordt de geprognostiseerde ontwikkeling van het eigen vermogen voor de periode 2017 - 2020 gepresenteerd:

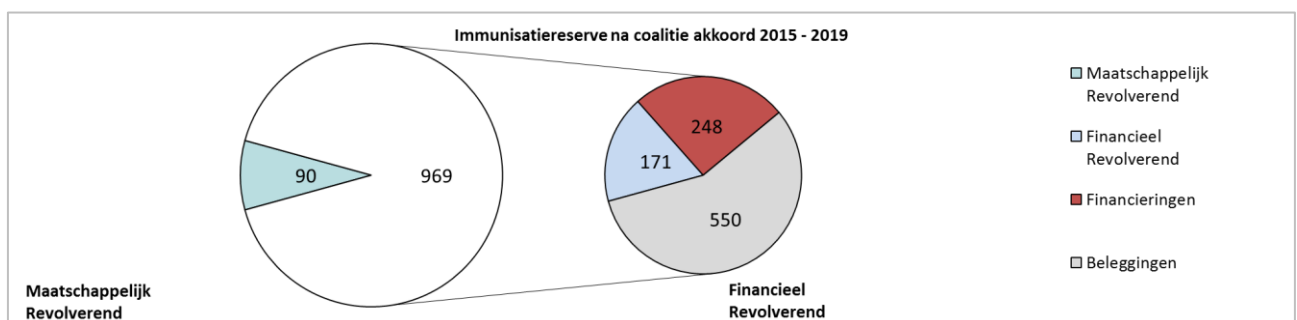
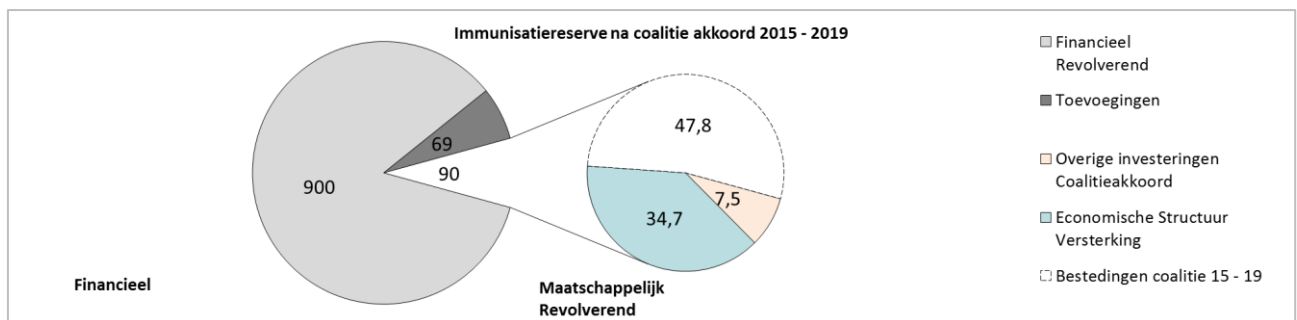

8. Portfoliomanagement

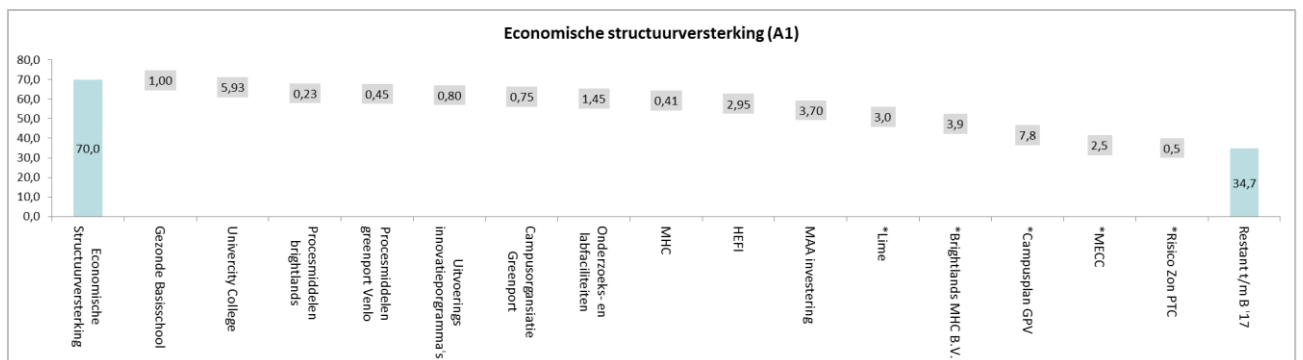
Inzet immunisatie reserve

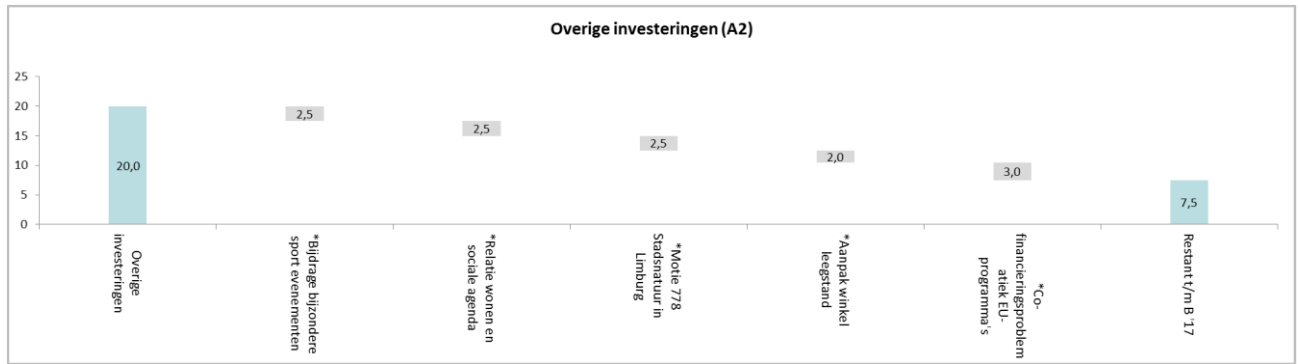
De projecten en financieringen waarvoor middelen zijn ingezet vanuit de immunisatiereserve zijn in hieronder gespecificeerd. Het start punt is het amendement A1 en de instelling van de immunisatiereserve per 22-06-2013 ter grootte van € 1,1 mld. Vervolgens is voor de coalitie 2012-2015 de inzet van maatschappelijk en financieel revolverende middelen uitgesplitst. Destijds werd uitgegaan van een verdeling 15% procent maatschappelijk en 85% revolverend. Met ingang van de nieuwe coalitie is de algemene reserve van € 32 mln. en een deel van het resultaat '14 (€ 4 mln.) toegevoegd aan het maatschappelijk deel. Daarnaast is € 35 mln. vanuit het revolverend deel tevens beschikbaar gesteld voor maatschappelijke inzet. Daarmee bedroeg de beginstand van deze coalitie € 990 mln. met als ondergrens € 900 mln. Hier is aanvullend € 69 mln. aan toegevoegd uit de jaarrekening resultaten 2014 en 2015 en incidentele baten als gevolg van de verkoop van Britse obligaties en de vrijval van de escrow in 2016 (verkoop Essent).

Van de € 90 miljoen beschikbaar voor maatschappelijke investeringen deze coalitie resteert ca. € 42,2 mln., waarvan € 34,7 mln. voor economische structuurversterking en € 7,5 mln. voor overige investeringen in lijn met het coalitie akkoord. De financieel revolverende portefeuille is opgebouwd uit € 248 mln. aan financieringen, € 171 mln. aan financieel revolverende projecten en € 550 mln. beleggingen. De verschuiving van reguliere beleggingen naar projecten en financieringen betekent in algemene zin ook verschuiving van het risico-profiel.

Inzet maatschappelijk revolerende middelen (in € mln.)					Inzet financieel revolerende middelen (in € mln.)					Totaal
	Inzet totaal	Economisch	Overig	Reserve Maatschappelijk		Inzet financiering	Inzet projecten	Bestaande belegging	Reserve Revolerend	Immunisatie Reserve
Beginstand amendement A1	0			165	Beginstand amendement A1	0	0	935	935	1100
Inscite	30,0				Pilot & Miniplant		23,0	-23,0		
Pilot & Miniplant	23,0				Smart Services		6,0	-6,0		
Chemelot materials centre	15,0				MKB Fonds		20,0	-20,0		
HCA Tech impact	9,0				Krediet Unies		10,0	-10,0		
Belvédère	10,0				LBDF		23,9	-23,9		
Q4 Maastricht	6,6				Transitiefonds		30,5	-30,5		
Kerkrade Centrum	13,5				Mosae Vita		3,5	-3,5		
Link	14,3				WML	10,0		-10,0		
AMIBM	5,0				Gemeente Kerkrade	0,0		0,0		
Expertise en innovatiecentrum BISS	4,0				Gemeente Vaals	0,0		0,0		
Afwaardering campus M&D	3,0				Duurzaamheidslening via LEF (SVN)	3,9		-3,9		
ITEM	0,6				QC Polymers	0,6		-0,6		
MAA	6,5				Cabooter	0,9		-0,9		
LBDF	5,8				Nederlandse Waterschapsbank N.V.	50,0		-50,0		
					OML	10,0		-10,0		
					ZLSM	0,2		-0,2		
					Feed design lab	0,4		-0,4		
Einde coalitie 2012-2015	146,3			19	Einde coalitie 2012-2015	76,0	116,8	742,3	935	954
Aanvulling vanuit resultaat '14				4	Aanvulling vanuit resultaat '14			6		
Inzet algemene reserve				32	Inzet algemene reserve			0		
Verhoging maatschappelijke inzet				35	Verhoging maatschappelijke inzet			-35		
Begin coalitie 2015-2019	0	70	20	90	Begin coalitie 2015-2019	76	117	713	906	996
Gezonde Basisschool	1,0	1,0			LIOF		40,0	-40,0		
University College	5,9	5,9			Bank der Nederlandse Gemeenten 1	50,0		-50,0		
Procesmiddelen brightlands	0,2	0,2			Toverland	2,0		-2,0		
Procesmiddelen greenport Venlo	0,5	0,5			Stichting zero emissie busvervoer	0,4		-0,4		
Uitvoerings innovatieprogramma's	0,8	0,8			Natuurlijk Limburg	1,0		-1,0		
Campusorganisatie Greenport	0,8	0,8			SineMetu	0,1		-0,1		
Inrichting onderzoeks- en labfaciliteiten	1,5	1,5			Elisabeth Stichting	0,3		-0,3		
MHC	0,4	0,4			MAA platform cargoloods oost	2,0		-2,0		
HEFI	2,9	2,9			Schavemakers	0,8		-0,8		
MAA investering platform	3,7	3,7			Ooijen Wansum		8,9	-8,9		
*Bijdrage bijzondere sport evenementen	2,5		2,5		BNG T2	50,0		-50,0		
*Relatie wonen en sociale agenda	2,5		2,5		NWB T2	50,0		-50,0		
*Motie 778 Stadsnatuur in Limburg	2,5		2,5		Kapitaalstorting LDAVM		5,8	-5,8		
*Aanpak winkel leegstand	2,0		2,0		Startersleningen	10,5		-10,5		
*Co-financieringsproblematiek EU-programma's	3,0		3,0		Financiering Zon-PTC	5		-5		
*Lime	3,0	3,0								
*Brightlands MHC B.V.	3,9	3,9								
*Campusplan GPV	7,8	7,8								
*MECC	2,5	2,5								
*Risicoreserve zon-PTC	0,5	0,5								
Subtotaal coalitie 2015-2019	47,8	35,3	12,5	47,8	Subtotaal coalitie 2015-2019	247,9	171,4	486,7	906	954
Aanvulling vanuit resultaat '15								28		
Vrijval escrow								13,4		
Brexit/hybride lening BNG/NBW								9,5		
Begrotingssaldo begroting 2017								11,9		
Stand t/m begroting '17	194,14	34,7	7,5	42,2	Stand t/m begroting '17	247,9	171,4	549,5	969	1.011

9. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De Provincie Limburg presenteert daarnaast de confrontatie tussen de risico's en beschikbare weerstandscapaciteit. De volgende tabel geeft inzicht in het beslag op ons weerstandsvermogen:

€ x 1 mln.

	Incidenteel	Structureel	Totaal 1-1-2017	Totaal 1-1-2016
Beschikbaar weerstandscapaciteit	1.125	44	1.169	1.093
Risico's	54	11	65	70
Surplus weerstandsvermogen	1.071	33	1.104	1.023
Beslag op weerstandsvermogen	5%	25%	6%	6%

Het beslag op het weerstandsvermogen 6% is gebaseerd op gewogen risico's die individueel bepaald zijn.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gewogen) risico's af te dekken. In het (incidentele) weerstandsvermogen is een zodanig groot surplus aanwezig, dat dit ruim voldoende is om meerjarig als buffer te dienen voor het benodigde weerstandsvermogen, dankzij de sterke positie van het provinciale Eigen Vermogen.

Voor een uitgebreide beschrijving van het provinciale weerstandsvermogen en hoe wij met de risico's omgaan verwijzen we naar de verplichte paragraaf 2 "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van Programmabegroting 2017.

Meer informatie over de financiële positie en uitgangpunten is terug te vinden in de Programmabegroting 2017, deel 2 "Financiële begroting".